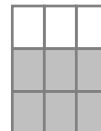

Datum: 11.11.2014
Medij: Politika
Rubrika: Društvo
Autori: M.Galović
Teme: Vojska Srbije, Ministarstvo odbrane

Napomena:
Površina: 450
Tiraž: 0

Strana: 7

Naslov: Lekcije iz bitaka Velikog rata i danas aktuelne

Lekcije iz bitaka Velikog rata i danas aktuelne

Изласци старешина ВС на места великих битака омогућавају сагледавање простора, распореда армија, анализу потеза војсковођа и подстичу критичко преиспитивање одлука

Војници су одевени у униформе српске војске из Првог светског рата, наоружани су пушкама „репетиркама“, а ту је и уређени ватрени положај митраљеза „максим“, препознатљивог оружја Првог светског рата. Осматрачко место је заштићено балванима, уз које се налази стара телефонска централа док се на стубу, пар метара изнад земље, налази војник са двогледом.

Овај приказ могао се недавно видети у Драгињу, где је реконструисано командно место војводе Степе Степановића током Церске битке. Аутентична историјска локација, војници у униформама и са оружјем из времена Великог рата, били су идеални амбијент за предавање потпуковника др Слободана Ђукића, предавача војне историје на Војној академији, о првој савезничкој победи у Првом светском рату. Тада је у Драгињу бравно војни врх на студијском путовању посвећеном Церској бици.

У суштини, изласци на места великих битака постали су пракса на каријерним усавршавањима која се спроводе у Школи националне одбране. Сагледавање простора, уз географску и топографску оријентацију, уз анализу распореда и потеза војски у клинчу, нешто је што на све полазнике оставља снажан утисак, уз боље разумевање великих битки, што се не може надоместити читањем уџбеника или гледањем документар-

Реконструкција ратних збивања 1914. у Драгињу

них филмова. Официри ВС, у присуству колега из иностранства, на овај начин су анализирали и Колубарску битку, али и савезничке операције у Италији током Другог светског рата.

– Тиме нашим старшинама пружамо могућност сагледавања потпуније слике о тим историјским догађајима, биткама, чиме се стварају предуслови за успешно одлучивање у погледу изазова, ризика и претњи у будућности – каже пуковник Марко Зеленовић, начелник Генералштабног усавршавања у Школи националне одбране Војне академије.

У овој институцији реализују се још три нивоа каријерних усавршавања официра, а то су: Основни командно-штабни курс, Командно-штабно усавршавање и Високе студије безбедности и одбра-

не, на којима се поред официра школују и високи званичници из министарстава владе и парламента, као и њихове колеге из иностранства.

– Са претходне три генерације полазника Командно-штабног и Генералштабног усавршавања реализовали смо историјско-компаративне анализе по следећим темама: „Операције савезника на тлу Италије од септембра 1943. до маја 1944. године“, затим „Искрцавање савезника на Сицилији јул-август 1943. године“ и „Операције на тлу Краљевине Србије по отпочињању Првог светског рата – Колубарска битка 1914. године“. Студијска путовања у Италији реализована су као плод успешне сарадње Министарства одбране Републике Србије са Министарством одбране Краљевине Норвешке и Министарством спољних послова Уједињеног Краљевства Велике Британије и Северне Ирске у области војног образовања – објашњава пуковник Зеленовић.

Потпуковник Слободан Ђукић, предавач војне историје, истиче да сврха ових путовања није да се на месту битака просто репродукују историјске чињенице, већ да, по сагледању простора, започне полемика о тим збивањима, анализира неки други могући след догађаја и исход, као и да се извуку поуке – научене лекције.

– Није сврха да се на тим местима појавимо и наступам као, како се то каже, генерали после битке са накнадном памећу. Као предавач задовољан сам када дође до размене различитих мишљења о тим догађајима, када се чује критички став. Када је реч о тим славним биткама, тако комплексним догађајима, никада не може бити коначне истине и, условно речено, пресуде актерима тих збивања и потезима које су повлачили – истиче потпуковник Ђукић.

Да ли се изучавају лекције из ратова на просторима бивше Југославије деведесетих година прошлог века? Још не у виду класичних лекција из историје, Потпуковник Ђукић, учесник бор-

Дуел Монтгомерија и Патона на Сицилији 1943.

Савезничке операције које су учесници студијских путовања проучавали у Италији биле су операција „Хаски“, искрцавање англо-америчких снага на Сицилију 1943. године, као и операције савезника од искрцавања код Салерна у септембру 1943. године до освајања Монте Касина у мају 1944. године. Било је занимљиво анализирати својеврсни дуел генерала Бернарда Монтгомерија и Џорџа Патона, који су командовали британским и америчким снагама у борби против Немаца и Италијана. Карактери смиреног и прорачунатог Монтгомерија и енергичног Патона могу се „читати“ и из њихових потеза које су вукли на Сицилији. Када су англо-америчке снаге прешле у централни део Италије, једна од највећих битака вођена је на немачкој одбрамбеној линији „Густав“ код Касина, односно манастира Монте Касино. Линија је пробијена тек из четвртог покушаја чиме је отворен пут за ослобађање Рима.

бених дејстава 1999. године на Косову и Метохији, каже да је последњи час историје намењен савременим војним операцијама, као што је то, на пример, била „Пустинска олуја“.

– Студентима, који су у време НАТО агресије практично били у вртићу, па као деца нису запамтили ширу слику тих догађаја, обраћајем се као учесник тог рата, тада сам био поручник, командир вода у артиљерији. Говорим им о збивањима уочи почетка рата, мобилизацији Војске Југославије и свему што се дешавало, износећи и личне утиске. Са изузетном пажњом слушају то предавање – истиче потпуковник Ђукић.

М. Галовић